

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Co[n]clusio S[e]c[und]a. Curat[us] aut rector eccl[es]ie ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

prebet volutarie materia pccati. scz vt act^o pccati iunctus fiat. In casu
aut nro nec e necessitas legitima vt patebit. nec inuite vexatio redi/
mit. sz act^o celebratiois pccubinario de merito? volutarie in eo cau/
sat. io secus. qre peccat vt etia in scda clusione patebit. Un pz cui/
denter si liceret sic vti malicia pccubinarij in sacramentoz ministratoe
absqz pccato. tuc etia pastor possz ei malicia vti i bonu z pmittere sibi
absqz pccato cura aiaz qd pstat illicitu ee. put supius. q. j. pbat. g. z in
casu nro tal vsus illicite phibet. ¶ Tertia ro. In morali materia si/
cut ad pns ee pstat vbi de pccato mortali qris aut piculo ei? si dimite/
titur certu. z incertu agat. mortali peccat vt p maximā sup in alia
pma clusione patuit. q maria cu in dubio vera sit. qtomagz h in
casu nro amplior certitudo q dubitariu habet de h q pccubinaris
no sit idone? z tn inducat. sz pdict^o inducēs agit hmoi. qz si no eu
induceret nec sibi nec alteri piculu pccati imineret. qd tn ipm inducē/
do ptingit. g seqt q mortali iducēdo peccat. Et dixit qda solēnis q
inducēs notoriu pccubinariu ad ministradu sacramta sine necitate.
gu? ipis peccat z i malicia eu excedit qn als notori? no fuisset factur?
Cōclusio Scda. Curat^o aut rector ecclie cuiuscunqz pccu/
binariu notoriu ad celebradu no dz admittere
nec sibi reqsita ad h ministrare. Nec scda pcclo seqt pma. z pt p eade
media vera pbari. qz ad idē gen^o moris reducunt admittere pccubi/
nariu ad celebradu z eundē ad h inducere. ppter tn nonnullos ad/
huc vera varijs ostēdit medijs. Tum ex pre occasione z sensus in
pccati pccubinarij. Tu etia pcpue ex pre scandali qd curat^o in h effi/
caciter causat. Prima ro. qcuqz no phibet mortale in primo du pt
et casus se offert. sz poti^o volutarie coopat peccat mortali. sz curat^o
seu rector admittēs celebratuz pccubinariu in ecclia sua aut sibi ad
h reqsita aministrans agit hmoi. g. Maior e nota. obuiat em pcep/
to correctois fraterne de pccato mortali pmittēdo. Et ostēdit ex b. th o.
in de pfectoe christiane religionis p Nicolau dincelspiel. qz eodez
pcepto q pcpit qd diligere primu. pcpit pccariu malu vt e mortale
ab eo remouere seu ipedire. sicut videns incedentē aliquē p viā cre/
dens q in ea statim incidere piculu mortis peccaret. nisi retraheret
eudē. Minor pz. qz curat^o mortale qd pccubinari? p. c. si. vbi supra
pmitit p admissionē seu reqsitorz aministratoem no ipedit. sz ad h
poti^o puocat cu tn libere in ecclia sua h ipedire posset. Cōfirmat
hec ro. si em sano petēt cōicare publice. no tn in festo pasche pastor
tenet sibi eucharistia denegare qn scit eu etia in occulto pccato ppter h
fm Petz de pa. in. iij. dis. ix. qz tenet primu a pccato phibere. mlto for/
tius curat^o eade rōne pccubinariu exntem in notorio patentē celebra.

Foliū

re vbi etiā sit cōmunio d; cohilere Et p̄ oīs nec aliq̄ eū ad celebrādū
d; acceptare. vt statim dicit. vnicuiq; eū mādāt deus de primo suo
¶ Si dicat curat̄. ecclia cōubinariū admittit. cur ego eūdē i ecclia
mea nō admittēre R̄ndef. vt patebit ad p̄mū argumētū. q̄ ecclia
nullo mō ad celebrādū cōubinariū admittit. s; p̄m̄ phibet. nec ec
clesia ip̄m admitti admittit. vt iā p̄ma cōlone tactū fuit. Nec h̄ vi
deat mirū. si eū ecclia p̄pter irreuerētiā sacri altaris vitādā phibet
sacerdotibus sub pena peccati mortalis ne vasa sacra et corporalia
ad sacrificium altaris req̄sita immūda seruentur aut admittant. vt
infert Angel̄ p. c. ij. de custo. eu. Cur imūdū z infamē inimicū regē
ad mēsam altaris ei⁹ sc̄ssimā admitti nō phiberet. Cū etiā oīs ec
clesie deuotio. vt inq̄t scho. in q̄rto. dist. viij. in ordie ad illud sacm̄
habeat. ¶ Sc̄da rō. Predictus admittendo seu āministrādo req̄sita
p̄sentit in pctm̄ mortale. q̄ p̄ Aplm̄ ad Rom̄. p̄. peccat mortāl̄. An
cedēs p̄bat. qz volūtariē absq; legitima necitate cōubinario req̄sita
ad celebrādū āministrat z eūdē p̄ p̄sentum cōoparōis ad h̄ ad
mittit. q̄ eū celebrādo cōubinarius peccat mortāl̄ in pctm̄ eius cō
sentit. In signū cur̄ p̄sentias quas sibi interdū negaret ip̄o celebra
te volūtariē tribuit nolēs eū nō celebrare. ¶ Si dicas. ego volo z
p̄sentio in sacrificiū. z admitto z cōopero ad actū celebratiōis ei⁹
q̄ cū sit act⁹ exterior s̄m opinionēb. Tho. nō addit maliciā actū in
terioris p̄ se volūtatis eius. in q̄ volūtate iā ip̄e p̄us pctm̄ p̄fecte
p̄pleuit. q̄ nō pecco R̄ndef. licz talis actus exterior celebratiōis de
se nō dicat maliciā etiā in cōubinario. tñ maliciā in ip̄o. actui h̄mōi
semp̄ aut frequenter adiūgit. In signū cuius cōubinarius hoc actū
celebratiōis veneretur. z mortāl̄ (vt patuit) peccat. Et ideo necessa
rio seq̄tur. qz curatus eū cū p̄sensu admittēs ad hūc actū celebratio
nis seu ip̄m iuuās. qz ex p̄sequenti in pctm̄ eius p̄sentit Istud cla
re videt̄. Tho. de peccate z causante pctm̄ in se vel in alio innuere
in de malo. q. p̄. arti. ij. z. q. ij. arti. vi. sub his verbis. Quādo malū
semp̄ aut in plurib; adiūgitur bono qd̄ p̄ se quis intēdit. tunc talis
scz peccando. q̄uis malum per se nō intendat. non tñ excusatur a pec
cato. qz z si nō velit malum s̄m se z principaliter. tamen hoc ip̄sum
vult ex p̄sequenti. magis eū vult incidere hoc malum q̄ carere tali
bono. hec ille. Exemplificat in peccato proprio. vt de furante calicez
p̄secratum. qui peccatum sacrilegū nō aduertit. z tamen ex p̄sequē
ti in ip̄m p̄sentit. Exemplificatur etiā de peccato alieno ip̄m causan
do ad p̄positū p̄ Albertuz in quarto. distin. xvij. vbi d̄ qz curatus
solū admittens sacerdotē q̄ in cōmuni nescit discernere inter morta
lia ad audiendū p̄fessionem mortāl̄ peccat. q̄uis curatus solū sa

cramentū penitētie et hunc actū bonū q̄ est a peccatis absolueret velit et
 intēdat. ex sequenti tñ in peccatū p̄sumptōis coniunctū illi⁹ sacerdotis
 p̄sentit. h̄stalis hoc ip̄m p̄us in volūtate p̄fecte p̄miserit. Ita in p̄po
 sito. curat⁹ admittēs p̄cubinariū ad celebrandū in peccatū ei⁹ q̄ talis
 celebrādo p̄mittit ex sequenti p̄sentit q̄uis sacrificiū solū velit et pec
 catū ei⁹ nō aduertat. Cōfirmat̄ hec rō p̄ p̄pōnem illā maximā
 durādi sup̄ius allegatā. pura qñ q̄s h̄z legitimāz cām negādī id qd̄
 peccat. nec hoc sine mortali accipit si dat qd̄ peccat p̄sentit in peccatū acci
 pientis. sed curatus ecclesie habet legitimā causam negandī celebra
 tionem ne sc̄z celebret ibidē p̄cubinario vt p̄ dicta et ita in hac conclusi
 one et corollarijs dicēda notari p̄t. Et ita p̄cubinari⁹ vt sup̄ patuit ce
 lebratōem nō attētat sine mortali peccatō. seq̄t̄ q̄ p̄ h̄c maximā durā/
 di etiā p̄positū. Per h̄c etiā mediū vt sup̄ patuit p̄bat durād⁹ q̄ sa/
 cerdos admittēs et nō negat̄ notorio peccatō eucharistiā dū peccat. pec
 cat mortāl̄ et p̄ p̄sensum ei⁹ peccatō cōicat. Cur q̄ curat⁹ seu rector ad
 mittēs et nō negans p̄cubinario notorio peccatō celebrare ip̄am cele
 bratōem. nō cōicaret ei⁹ peccatō cū p̄cubinari⁹ celebrādo etiā cōicat. et
 cū h̄ qd̄ apl̄i est p̄secrat. ¶ Tertia rō p̄pter qd̄ vnūq̄d̄q̄ tale et il
 lud maḡ. s̄z admittere p̄cubinariū ad b̄ficiū ad celebratōem insti
 tutū est malū. qz p̄cubinariū celebrare ē malū. q̄ ip̄m admittere ad
 celebratōem ē magis malū. et p̄ p̄ns illicitū. Ita ē etiā rō b̄ri Tho. in
 qd̄libet. viij. ar. vj. q̄re malo nō p̄t dari b̄ficiū ecclesiasticū. Et etiā ad
 platōem v̄l ecclesiasticū officiū optz eligere aliquē q̄ sit simpl̄r bonus.
 qz mal⁹ p̄ qd̄libet mortale reddī indign⁹ ad qd̄libet sp̄uale exequen
 dū. Et ad h̄ allegat̄ Dionysii in epla ad demophilū loquentē de sa
 cerdote q̄ nō ē gr̄a illuminat⁹. nō ē ille inq̄t sacerdos. s̄z inimic⁹ volo
 sus delusor sup̄st⁹ et sup̄ sup̄ d̄nicū ppl̄m pelle armat⁹ ouina. Dec
 ibi. Media etiā ordināda sunt fm̄ exigentiā finis. qd̄ nō sit dū p̄cu
 binario indign⁹ ad celebrandū admittit. aut sibi iuamentū ad h̄
 p̄stat. ¶ Quarto p̄bat. Cōcubinari⁹ celebrādo scandalizat. p̄ximū
 mortāl̄ q̄tū in ip̄o est. q̄ etiā adhūc actū p̄ quē scandalizat admittēs
 seu p̄ instrumēta rep̄sita ad hoc eū inuās existēs causa sine qua nō
 peccat mortāl̄. Antecedens aperte p̄z p̄ Schotū in quarto. dist. xij.
 vbi d̄t sic. De peccatore publico seu notorio. certū est q̄ ante penitē
 tiam peccat mortāl̄ p̄ficiendo. nō tñ qz est in mortali. s̄z qz scanda
 lizat. hec ille. et applicat ad p̄cubinariū. Rō qz notoriū peccatū (vt sa
 pra patuit fm̄ b. Tho.) scandalū p̄stat et aptitudinē ad peccatū. Qu
 aut̄ scandalizat celebrādo p̄z. qz maximū sp̄uale bonū sub periculo po
 nit. Nō etiā minus bonū sp̄uale est actus ordinis q̄z ip̄e ordo. imo
 fm̄ Albertū in q̄rto. dist. xxij. cum ordo sit p̄pter ip̄m. ideo maius

Foliū

eo est. s; ꝓcubinariū admittēs ad ordinem scādalizando ponit sub periculo bonū spūale ꝛ peccat mortalt ꝓm bñm Tho. supius allega / tū in q̄rto. dist. xxxij. ḡ etiā eū dē admittens ad actū ordinis. vtpu / ra ad celebratōem. ponit spūale bonū sub periculo. ꝛ peccat mortalt
Si em̄ ꝓpter periculū ꝓrēptus act⁹ spūalis ꝓdicādi nō ꝓt sibi abs / q; ꝓctō ꝓmitti. seu ad h̄ cū ꝓsensu admitti. vt sup ꝓ b. Tho. ex ver / bis Gregorij ad h̄ allegatis patuit. Quō ḡ ꝓpter piculū ꝓrēptus ꝛ / irreuerentie ꝓcubinariū ad hūc actū celebratōis (q̄ maior sub sole / nō extat) absq; ꝓctō ꝛ sine scandalo admitti posset. q̄ Cōsequenter / iā tā sacerdotū q̄ laicoꝝ varia ꝓnt notari scādala. Unde ꝓrmissio / scandalo q̄ ip̄met ꝓcubinarij in eoz vicio ac statu scādalo firmā / cū eque cū castis ꝛ honestis honorant q̄s q̄so ex hac radice nō cre / deret scandalū ꝛ piculū grande alijs sacerdotib; ꝛ ꝓserrim simplicib; / bus imminere vt ad s̄lta labant. Rursus timendū q̄ celebrādo nō / nulli sacerdotes infecti ac laicoꝝ plurimi exēplo ꝓcubinarioꝝ sedu / cū eucharistiā in eoz damnatōem vt ip̄i recipiūt nō estimantes dis / cussione magnā. neq; tāta ad celebratōem aut ꝓmunionē eē necessa / riā plus moti ex ꝓcubinarioꝝ fact; q̄ ꝓbis ꝓho. ꝛ ethicoꝝ testate cū / dr. Sermones q̄ sunt de actib; minore fide hnt q̄ opa. q̄n igit ser / mones discordant ab his q̄ sunt ꝓm sensum operib; ꝓꝓꝛeti ꝛ relecti / fiunt. etiā ꝛ vez ꝓ eos enūciatū insup interimūt. hec ille. q̄ Taceo q̄ / plures vt verifile est minorem hnt reuerentiā ad diuina sacramēta / q̄n eadē vidēt tractari ab imūdis ꝓcubinarijs. ꝛ sic nō solū tradi a / canib; q̄d minus ē. s; etiā q̄d maius est ab ip̄is recipi. Et vtinā nōnū / q̄ aliq̄ rei patientiā sup his minus catholice ꝓsiderātes. dū hec ꝓꝛ / abominabiles ꝓcubenarios fieri ꝓspiciūt interdum in fide nō va / cillarēt. Taceo scandalū etiā aliud singulare puta ꝓtumacie q̄d / ꝓcubinarijs laicis ꝓtingere ꝓt. dū sc; ip̄is an ꝓcubinar; abiectōnem / a sacerdotib; (q̄ vt sup ad h̄ sub pena eterne dānatōis tenent) negat / ꝓmuniō. q̄s q̄so dubitat q̄n eoz plurimi sacerdotib; his ꝓꝓꝛue cūc / rīdebūt. Cur ꝓcubinas nostras an sacramēti ꝓmunionē cogemur / abijcere. cū sacerdotes ip̄i manētib; cū ip̄is eoz ꝓcubinīs iudic; ꝛ ce / lebrāt ꝛ vt nos etiā publice cōicant. Aduertāt igit ecclīaz rectores / iuxta euāgelīū eē scriptū. ve illi ꝓ quē venit scandalū

Corollarīū primū Curat⁹ siue rector cuiuscūq; / ecclīe d; missam notorij ꝓcu / binarij ꝓꝓꝛedire ꝛ ꝓꝓꝛeti req̄sita hec sibi renegare. Istud ꝓꝛ vbi sup ꝓ / dictū Hieronymi. vbi dr̄ h̄ sane sacrificiū ē impediendū. Q̄ at hoc / impedire de se nō s̄ illicitū ꝓꝛ ꝛ a signo. habet em̄. xxxij. dist. ꝓꝓꝛ. s. / verū. vbi papa duob; ducib; scribēs inq̄t. q̄tu potētis tales forni /